

SINT-LUCIA

Toelichting bij de opdrachtverklaring

Verblijf (het woonaspect)

Belangrijke voorwaarden om zich ergens thuis te voelen zijn gevoelens van veiligheid, voorspelbaarheid (begrijpen wat er gebeurt) en bereikbaarheid van de onmiddellijke omgeving.

- **1. Veiligheid**
Veiligheid draagt bij tot bewonerstevredenheid. We nemen dan ook maatregelen ter voorkoming van ongevallen en bescherming tegen criminaliteit. Niet alleen de maatregelen op zich, ook het inzicht erin is belangrijk.
- **2. Voorspelbaarheid**
Dit heeft veel te maken met de controleerbaarheid van de situatie. Voorspelbaarheid vermindert het depressiegevoel en beperkt de achteruitgang van de psychologische status. Vooral voor dementerende bewoners is structuur heel belangrijk en moeten beloften gehouden worden. Nauw daarmee samenhangend en soms zelfs een voorwaarde tot voorspelbaarheid is het begrijpen van de situatie.
- **3. Bereikbaarheid**
De inrichting van de omgeving is heel belangrijk. Technische hulpmiddelen kunnen zelfstandigheid verzekeren. We trachten oog te hebben voor de individuele noden en rekening te houden met de beslissings- en uitvoeringsautonomie van de bewoner.

Verzorging en ondersteuning

Verzorging noemen we in de ruime betekenis van het woord: zorg voor lichamelijk en geestelijk welzijn. Ondersteuning heeft vooral betrekking op de aandacht voor de omgeving van de bewoner (familie) en op het ondersteunend karakter van de transmurale zorgvormen (dagverzorging en kortverblijf) naar de thuiszorg toe.

Christelijke inspiratie

Dankbaar voor de gave van het geloof dat wijzelf hebben meegekregen van hen die ons daarin zijn voorgegaan, en door eigen levenservaring tot het besef gekomen van de waarde van dat geloof voor de ontplooiing van het leven, willen wij ons beijveren om de bejaarden te blijven ondersteunen in de beleving ervan.

Deskundige en gemotiveerde medewerkers

Deskundig betekent voor ons: opgeleid of ervaringsdeskundig, bijgeschoold, beschikkend over de juiste attitudes en vaardigheden.

Gemotiveerd dienen medewerkers te zijn bij aanwerving (selectie) en te blijven onder goede leiding en samenwerking. Vrijwilligers dienen een nadrukkelijke plaats te krijgen binnen het huis.

Integraal en interdisciplinair

Met integraal bedoelen we op fysiek, psychisch, sociaal en existentieel vlak en op geïntegreerde wijze. Interdisciplinair betekent dat er wordt samengewerkt tussen de verschillende disciplines met als steeds terugkerend gemeenschappelijk uitgangspunt: de zorg voor de bewoner.

Persoonlijke waardigheid

Wij blijven er ons voortdurend van bewust dat wij mensen behandelen met eigen gevoeligheden.

- **1. Eerbied**
We benaderen de bewoner als een evenwaardige volwassene. Het gebruik van de familienaam bij de eerste kennismaking getuigt van eerbied. We gaan discreet om met naaktheid en incontinentie.

- **2. Privacy**
 - 2.1 Persoonlijke ruimte
We maken een onderscheid tussen gemeenschappelijke en persoonlijke ruimte. Kloppen en voorzichtig binnenkomen is erg belangrijk, maar dat mag persoonlijke contacten niet in de weg staan.
 - 2.2 Persoonlijke tijd
De bewoners moeten rustig kunnen zitten zonder voortdurend in interactie te moeten treden.
 - 2.3 Persoonlijke levenssfeer
De bewoner behoudt het recht zijn mening al dan niet te uiten. Het beroepsgeheim is van groot belang.

- **3. Zelfredzaamheid**
Beslissingsrecht en zelf initiatief nemen vormen in onze optiek een essentiële factor in het behoud van mogelijkheden en autonomie (oververzorging kan leiden tot passiviteit). Wij streven ernaar dat onze instelling werkt als een “prothese” die de maximale zelfredzaamheid behoudt en ondersteunt.

- **4. Inspraak**
Echte inspraak betekent openheid voor individuele wensen. Een langdurige relatie tussen bewoner en personeel is onontbeerlijk. De bewoner moet in het dagelijkse leven ervaren dat zijn vragen beantwoord worden. Bewoners- en familieraad en klachtenregister bemiddelen hierbij.

- **5. De onmiddellijke betekenisgeving en beleving**
De bewoner moet aanvoelen dat wij rekening houden met zijn gevoelens, dat we ze beluisteren en respecteren.

Individualiteit

We moeten onze zorg niet enkel afstemmen op de individuele mogelijkheden (vb. zelfredzaamheid) maar ook op de persoonlijke identiteit van de bewoner. We willen absoluut vermijden van St.-Lucia een “totaal institutie” te maken. Dit zou betekenen dat de bewoner alles wat hij vroeger gewoon was, moet prijsgeven in functie van de werking van de instelling. Goede geriatrische zorg moet aandacht hebben voor het behoud van continuïteit van de levensloop. **Geïndividualiseerde zorg** betekent dat men aandacht geeft aan de verschillende aspecten van individualiteit:

- **1. Het individuele temperament en karakter**

De individualiteit respecteren betekent de bejaarde nemen zoals hij is en er zelfs ons gedrag op afstemmen. Het is b.v. niet zinvol de teruggetrokken bejaarde steeds weer onder de mensen te brengen maar anderzijds mag het geen reden zijn om hem van onze kant uit te negeren. Het betekent b.v. ook: aan de autonomie- en afhankelijkheidsvoorkeuren van de bejaarde tegemoetkomen.

- **2. Het individuele levensverhaal**

Marcoen schreef ooit dat bejaardenzorg verhalenzorg is. Iedere medewerker kan al luisterend bijdragen tot het positief afronden van het leven van de bejaarde. Interesse tonen voor de (zorgvuldig geselecteerde) bezittingen waarmee de bewoner de kamer inrichtte, is daarbij zeer belangrijk. Maar het levensverhaal van de oudere kan ook een inspiratiebron zijn tot zinvol leven voor de jongere generatie.

- **3. De individuele levensstijl**

Wanneer individuele wensen moeilijk kunnen worden uitgedrukt (en alleen dan!) wordt de levensstijl een bron van informatie omtrent vermoedelijke voorkeuren van de bewoner. In de levensstijl komen de belangrijke waarden tot uiting. Bovendien worden de waarden van de cultuur waarin men opgroeit, meegenomen doorheen het leven. Gezien het grote leeftijdsverschil tussen verzorgenden en ouderen, gaat het bij beide groepen vaak om andere waarden.

Rekening houden met die individuele levensstijl zal ons dagelijks uitdagen, omdat we vaak zullen botsen op instellingsgebonden afspraken. Samenleven veronderstelt immers ook afspraken maken; men zal dus een middenweg moeten zoeken, b.v. door keuzemogelijkheden (i.p.v. een onbeperkte keuze) aan te bieden.

- **4. Betrokkenheid**

Betrokkenheid gaat over het gericht zijn op iets of iemand buiten zichzelf. Wanneer men iets heeft om voor te leven, wordt het leven zinvol. Betrokkenheid betekent dat men zich in die mate betrokken voelt bij iets of iemand dat het een verantwoordelijkheid en een engagement inhoudt. Mensen willen niet alleen verzorgd worden, ze willen ook actief zorg dragen. We dienen dus te zoeken naar mogelijkheden om die betrokkenheid vorm te geven. Dit kan b.v. in activiteiten, het geven van verantwoordelijkheden. De betrokkenheid zal verhogen naarmate de aangeboden activiteiten ook werkelijk zin hebben voor de betrokkene.

- **5. Existentiële zingeving**

Op oudere leeftijd wordt men in hoge mate met verlieservaringen geconfronteerd. Niet alleen de zin in het leven, maar de zin van het leven kan in vraag worden gesteld. Het proces van zingeving is zeer individueel en subjectief. Hoe dan ook worden we bij bewoners geconfronteerd met zingevingsvragen. Hier ligt uiteraard

een belangrijke taak voor de pastorale medewerker; aandacht voor zinvragen is een verantwoordelijkheid voor elk personeelslid.

Interpersoonlijke relaties

In Sint-Lucia willen we niet enkel aandacht hebben voor de individualiteit, maar ook voor de sociale contacten (met familie en vrienden). We onderscheiden daarbij relaties die ontstaan zijn in het kader van het verblijf (1. tehuisgebonden relaties) en relaties die bewoners meedragen van vóór de opname (2. levensloopgebonden relaties).

- **1. Tehuisgebonden relaties**

met personeelsleden:

respect voor persoonlijke waardigheid en de individualiteit zijn voorwaarden voor een goed contact. Maar voor een “goede relatie” is ook betrokkenheid nodig. We willen de zorg zó organiseren dat de betrokkenheid maximaal is. We hebben ook oog voor b.v. aanraakgedrag en wederkerigheid in het geven van informatie.

Authenticiteit is daarbij cruciaal.

met medebewoners:

we hebben oog voor het feit dat een opname zowel oplossing kan bieden voor eenzaamheid maar er tevens de oorzaak van kan zijn. De organisatie van ons huis tracht de ontwikkeling van vriendschapsbanden te stimuleren door een “optimale fysische nabijheid” en het organiseren van activiteiten. We hebben daarbij aandacht voor het evenwicht tussen privacy en “samen-leven”.

met bezoekers van het huis:

in deze groep nemen vrijwilligers een belangrijke plaats in. Vanuit ons huis willen we de idealen van deze vrijwilligers ondersteunen; vrijwilligers kunnen bovendien meer mogelijkheden bieden tot contact en integratie.

- **2. Levensloopgebonden relaties**

Tijdens het leven bouwen bewoners heel wat relaties uit. In de mate dat het om ‘diepe’ relaties gaat, zal de steun vanuit deze relaties niet wegvallen bij opname in het WZC; we spreken van ‘vitale’ relaties. Wij willen deze vitale relaties ondersteunen en begeleiden. Dit doen we o.a. door het opvangen van gevoelens (opstandigheid, schuld) of het betrekken van deze vitale relaties bij het leven en de zorg in het ouderentehuis. Communicatie over de geboden zorg door personeel is daarbij van belang.

Palliatieve zorgverlening

Onze visie op palliatieve zorgverlening binnen onze instelling is zeker meer dan alleen maar stervensbegeleiding. Het is het aanbieden van een totaal zorgcomfort en dit vanaf het moment van opname en verder doorheen gans het verblijf in het rusthuis. Indien nodig kan er in een terminale fase aandacht besteed worden aan pijn- en symptoomcontrole. De basishouding van waaruit ons “zorgen voor” vertrekt is steeds: respect en eerbied voor de oudere.

Zorgen voor bejaarden is niet dagen toevoegen aan het leven, maar wel leven toevoegen aan de dagen.